

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

อุตสาหกรรมขนาดย่อม นับว่ามีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก แต่อุตสาหกรรมขนาดย่อมยังมีปัญหาอยู่มากมาย ปัญหาที่สำคัญอันหนึ่งก็คือปัญหาทางการเงิน ที่ผ่านมามีอุตสาหกรรมขนาดย่อมต้องพึ่งพาเงินทุนของตนเอง และแหล่งเงินทุนนอกระบบเป็นส่วนใหญ่ เพราะไม่สามารถจะ ได้รับเงินทุนจากสถาบันการเงินตามจำนวนที่ต้องการได้ ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากสถาบันการเงินไม่สนใจที่จะให้กู้แก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมมากนัก เพราะว่าอุตสาหกรรมขนาดย่อมมีความเสี่ยงต่อการเกิดหนี้สูญและมีค่าใช้จ่ายในการให้กู้ (Lender transaction costs) มากกว่าการให้กู้แก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทำให้การขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนเป็นปัญหาที่ปรากฏอยู่ทั่วไปในแทบทุกประเภทของอุตสาหกรรมขนาดย่อม และมีผลไปถึงการขยายการผลิตและการลงทุนระยะยาวด้วย

บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในฐานะที่เป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม (Development bank) ได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมและอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาค จึงได้มีการปรับโครงสร้างภายในของบริษัท ให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางทางการเงิน (Intermediation) ในการอำนวยสินเชื่อแก่ธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม ตั้งแต่ปี 2527 เป็นต้นมา

อย่างไรก็ดี จากการติดตามโครงการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่ได้รับสินเชื่อจากบริษัท ไปแล้วนั้น พบว่า มีธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมบางกิจการได้ประสบปัญหาในการดำเนินงาน อันเนื่องมาจากความไม่มีประสิทธิภาพในการจัดการ ความผันผวนทางเศรษฐกิจ และโครงสร้างการเงินที่ค่อนข้างอ่อนแอ รวมทั้งหนี้สินที่กิจการก่อสูงขึ้น ทำให้เกิดภาวะตอกเบี้ยจ่ายสูงเป็นเงาตามตัว เมื่อถึงคราวที่ภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจไม่อำนวยจึงต้องมีการเจรจาปลดผ่อนชำระหนี้ และบางครั้งอาจถึงขั้นล้มละลายไป ทำให้ต้องปิดกิจการทิ้ง ๆ ที่ยังมีโรงงานเครื่องจักรอุปกรณ์ สิทธิทรัพย์สินถาวร และความรู้ความสามารถอื่น ๆ ซึ่งได้สั่งสมสร้างขึ้นมาในอดีต นอกจากนี้ยังมีผลกระทบต่อคุณภาพสินทรัพย์ และความสามารถในการทำกำไรของสถาบันการเงินผู้ให้สินเชื่อด้วย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งเน้นที่จะวิเคราะห์ถึงฐานะการเงินและความมั่นคงของธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่ได้รับสินเชื่อจากบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางทางการเงิน (Intermediation) ในการอำนวยสินเชื่อแก่ธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยศึกษากรณีสำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พร้อมทั้งนั้นได้ทำการ

ทดสอบและวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (financial ratio) ในลักษณะหลายตัวแปรไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้วิธีการ Discriminant Analysis หาค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราส่วนทางการเงินที่สามารถอธิบายหรือบอกลักษณะความแตกต่างระหว่างกลุ่มธุรกิจ 2 กลุ่ม และเมื่อได้ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราส่วนทางการเงินเหล่านั้นแล้วก็จะนำมาสร้างเลขดัชนีซึ่งเป็น Linear combination ของอัตราส่วนทางการเงินที่ถ่วงน้ำหนักแล้ว และเลขดัชนีนี้จะถือเป็นเกณฑ์ที่ใช้แบ่งกลุ่มระหว่างธุรกิจที่มีปัญหาและธุรกิจที่ไม่มีปัญหา ค่าดัชนีนี้จะทำหน้าที่ในลักษณะเป็นสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า (Early warning system) ว่ามีธุรกิจใดบ้างจะประสบปัญหาในการดำเนินงาน ทั้งนี้ เพื่อที่ทางสถาบันการเงินซึ่งเป็นแหล่งเงินเชื่อจะได้ทำการติดตามและแก้ไขหนี้ที่มีปัญหา (problem loans) ได้ทันการณ์ก่อนที่จะประสบปัญหารุนแรงจนอาจถึงขั้นล้มละลายได้ เช่น การเลื่อนตารางการชำระหนี้ (reschedule) ออกไป การ re - appraised โครงการใหม่ เป็นต้น

ผลการศึกษาพบว่า ถ้าค่าดัชนีวัดความมั่นคงของธุรกิจ (discriminant scores) หรือค่า Z - scores ที่คำนวณได้สูงกว่า 0.046 เป็นที่คาดหมายได้ว่า ธุรกิจนั้นมีความไม่มั่นคงอาจเกิดปัญหาในการดำเนินธุรกิจ และถ้าค่าของ Z-scores ที่คำนวณได้ต่ำกว่า -1.0373 ลงไป เป็นที่เชื่อได้ว่าธุรกิจนั้นมีความมั่นคงดี ไม่มีปัญหาในการดำเนินธุรกิจ แต่ถ้าค่า Z - scores อยู่ระหว่าง -1.0373 กับ 0.046 แล้ว แสดงว่าภาวะความไม่มั่นคงของธุรกิจยังไม่สามารถบ่งชี้ได้

นอกจากนั้น ในการทดสอบความสามารถในการใช้ตัวแปรอัตราส่วนทางการเงินเพียงตัวแปรเดียว (minimized discriminating variables) เพื่อแยกจำพวกธุรกิจที่มีปัญหาออกจากธุรกิจที่ไม่มีปัญหา โดยไม่ต้องพิจารณาภาพรวมทุก ๆ ตัวแปรแล้ว ผลของการศึกษาพบว่า ตัวแปรอัตราส่วนความสามารถในการชำระภาระผูกพันทางการเงินคือ หนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนส่วนของผู้ถือหุ้น (Long - term debt / Net worth) เป็นตัวแปรที่ดีที่สุดที่สามารถบ่งชี้ได้ว่าธุรกิจใดมีความมั่นคงและไม่มั่นคง โดยเราตั้งสัญญาณเตือนภัย (early warning system) ของตัวแปรตัวนี้ขึ้นคือ ถ้าธุรกิจใดมีอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนส่วนของผู้ถือหุ้น (Net worth) มากกว่า 1 : 1 เป็นที่คาดหมายได้ว่า ธุรกิจนั้นมีความไม่มั่นคงจะเกิดปัญหาในการดำเนินธุรกิจ แต่ถ้าธุรกิจใดมีอัตราส่วนดังกล่าวเท่ากับ 1 : 1 หรือต่ำกว่าลงมา เป็นที่เชื่อได้ว่าธุรกิจนั้นมีความมั่นคง และตัวแปรที่มีความสำคัญสามารถแบ่งกลุ่มธุรกิจออกเป็น 2 กลุ่มได้ถูกต้องรองลงไปอีกตัวแปรหนึ่งคือ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินทุนส่วนของผู้ถือหุ้น (Net worth) ซึ่งตัวแปรนี้จะสอดคล้องกับหลักความจริงและหลักการทางบัญชีคือ หากกิจการมีผลการดำเนินงานขาดทุนย่อมทำให้กำไรสะสมในปีที่ผ่านมา (Retained earning) ของกิจการลดลงจนอาจทำให้กิจการมีฐานะการเงินเป็นขาดทุนสะสมได้ ซึ่งหากมีการชำระบัญชีของกิจการแล้ว ผลการขาดทุนสะสมนี้จะนำไปหักออกจากเงินทุนส่วนของผู้ถือหุ้น (Net worth) เป็นอันดับแรก นั่นคือ

โครงสร้างเงินทุนของกิจการจะอ่อนแอลง ดังนั้น ความสามารถในการชำระภาระผูกพันทางการเงินแก่เจ้าหนี้ระยะยาวจะต่ำลงด้วย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิเคราะห์ เรื่องดัชนีวัดความมั่นคงของธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยอาศัย Linear discriminant function ดังกล่าว เป็นเพียงการศึกษาวิเคราะห์เบื้องต้น โดยทำการศึกษาเฉพาะธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่ได้รับสินเชื่อจากบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเท่านั้น และจำกัดขอบเขตกรณีศึกษาเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาถึงสถานภาพของธุรกิจ (credit standing) ที่ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินอื่น เช่น ธนาคารพาณิชย์ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรมีการนำข้อมูลอัตราส่วนทางการเงิน (financial ratio) ของธุรกิจขนาดย่อมในปีที่ก่อนจะประสบภาวะล้มละลาย (bankruptcy) มาทดสอบกับ Linear discriminant function ที่ได้จากการศึกษาที่ว่าค่าดัชนีวัดความมั่นคงของธุรกิจจะอยู่ใน range เดียวกันกับกลุ่มธุรกิจที่มีปัญหาหรือไม่

แม้ว่าในการศึกษานี้จะใช้ตัวแปรอัตราส่วนทางการเงิน 8 ตัวแปร มาทำการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม อย่างไรก็ตามควรมีการนำตัวแปรอัตราส่วนทางการเงินอื่น ๆ เช่น อัตราส่วนยอดขายเพื่อสุทธิต่อลูกหนี้แล้วเฉลี่ย อัตราส่วนต้นทุนขายต่อสินค้าคงเหลือแล้วเฉลี่ย มาทำการศึกษาในครั้งต่อไป